

Breed Bestuurlijk Overleg Amsterdam.
Het BBO is de vereniging van schoolbesturen
van het primair onderwijs en het speciaal
onderwijs te Amsterdam.

Stedelijk toelatingsbeleid basisonderwijs Amsterdam

Uitleg plaatsingsmethodiek toelatingsbeleid 2015-2016 (versie okt. 2016)

Inleiding

Volgens de Wet Primair Onderwijs (WPO art. 40) zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor het aannemen en verwijderen van kinderen. De Amsterdamse schoolbesturen van het basisonderwijs, verenigd in het BBO (Breed Bestuurlijk Overleg Primair Onderwijs) hebben in januari 2014 besloten tot invoering van een stadsbreed gelijk toelatingsbeleid. Dit beleid is van toepassing voor kinderen die vanaf het schooljaar 2015-2016 voor het eerst naar de basisschool gaan. Hiermee verloopt het aanmelden en plaatsen van kinderen, die geboren zijn vanaf 1 juli 2011, op dezelfde wijze.

Bijna alle basisscholen in Amsterdam, 210 in totaal, nemen deel aan dit stedelijk toelatingsbeleid. Daarnaast zijn er 10 scholen in Zuid, 1 in Centrum en 1 in Noord die hun eigen beleid voeren.

Wat verstaan we onder toelatingsbeleid?

In het toelatingsbeleid onderscheiden we *drie opeenvolgende activiteiten*:

Aanmelden: een schriftelijk verzoek van de ouder(s) tot inschrijving.

Ouders melden hun kind aan bij de basisschool van hun eerste keuze door hier het aanmeldformulier in te leveren.

Plaatsen: volgt op de aanmelding. De beschikbare plaatsen worden (volgens vooraf vastgestelde criteria en werkwijze) toegewezen aan de aangemelde kinderen.

Inschrijven: na aanmelding en plaatsing volgt de inschrijving.

De ouder maakt aan de basisschool kenbaar van de toegewezen plaats gebruik te willen maken.

De basisschool regelt de formele afronding van de inschrijving vanaf de dag waarop het kind 4 jaar wordt en/of op de school begint (conform artikel 7 Wet Primair Onderwijs (WPO)).

Voor de beschrijving van het toelatingsbeleid basisonderwijs verwijzen we naar de notitie "Stedelijk Toelatingsbeleid Basisonderwijs Amsterdam" die door het BBO van 29 januari 2014 is vastgesteld.

De hoofdlijn van de uitgangspunten van het toelatingsbeleid en de daarbij gekozen methodiek voor de plaatsing staan hierin op pagina 16 beschreven.

In deze notitie geven wij de uitwerking van de plaatsingsmethodiek.

1. Algemeen

1.1. Uitgangspunten voor de plaatsingsprocedure

De centrale doelstelling van het toelatingsbeleid is dat kinderen in hun woonomgeving naar een basisschool kunnen. Daarvoor hebben alle kinderen op acht scholen in hun buurt voorrang.

Ouders geven bij de aanmelding van hun kind in volgorde minimaal 5, maar bij voorkeur meer voorkeurscholen op. Het staat hen vrij hierbij te kiezen uit voorrangsscholen en niet-voorrangsscholen.

De besturen hebben de ambitie dat met dit beleid minimaal 75% van de kinderen een plaats op een school van eerste voorkeur krijgt en minimaal 90% van de kinderen terecht kan op één van de scholen waar zij voorrang

hebben. Voorwaarde voor dit laatste is dat ouders voldoende voorrangsscholen opgeven, zeker als er scholen bij zijn waar loting noodzakelijk is. Loten (als gevolg van overaanmelding op de school van 1ste voorkeur) is op een gering aantal scholen noodzakelijk (minder dan maximaal 25%).¹

Leidend in het plaatsingsalgoritme zijn de volgende punten:

- De door de ouders opgegeven voorkeuren worden strikt gevolgd;
- Een kind krijgt een plaats op een zo hoog mogelijke voorkeurschool;
- Een kind dat voldoet aan één of meer voorrangregels, gaat vóór op een kind zonder voorrang;
- Kinderen in gelijke omstandigheden hebben een gelijke kans op een plaats.

1.2. Drie plaatsingen per schooljaar

Jaarlijks worden in *maart, juni, november* alle aangemelde kinderen die in een bepaalde periode vier jaar worden, geplaatst. Minimaal 5 maanden voordat een kind vier jaar wordt, is het resultaat van de plaatsing bekend en weten de ouders naar welke school hun kind kan gaan.

Elke school registreert elke aanmelding van een toekomstige vierjarige in het schooldeel van het webbased programma.²

De plaatsing van alle aangemelde kinderen (die in een bepaalde periode geboren zijn) wordt geautomatiseerd en tegelijkertijd uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van deelnemende schoolbesturen, in aanwezigheid van vertegenwoordigers van directeurs van de scholen, van de oudergeleding van de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraden en van de gemeente. Voor deze stedelijke plaatsing wordt hetzelfde softwareprogramma gebruikt, zoals dat in de afgelopen jaren in de pilots in Zuid, de Watergraafsmeer, Nieuw-Sloten en Noord is ontwikkeld en toegepast.

Elke (digitale) stap tijdens de plaatsing wordt vastgelegd in een digitaal logboek en is daardoor reproduceerbaar. Elke stap kan daarmee worden nagegaan en gecontroleerd.

1.3. Voorrangscriteria

Bij het toedelen van de plaatsen worden in volgorde de onderstaande voorrangscriteria toegepast:

1. Een ouder zusje of broertje zit op dezelfde school op het moment dat het aangemelde kind 4 jaar wordt (dit kind heeft een plaatsgarantie);
2. a. Het kind heeft een VVE-ja-indicatie, zit tenminste 8 maanden 4 dagdelen op de voorschool die bij de school hoort (op het moment dat het kind 4 jaar is) én heeft de school als voorrangsschool;
b. Het kind zit tenminste 8 maanden 4 dagdelen op het Integraal Kindcentrum (IKC) waar de school onderdeel van uitmaakt (op het moment dat het kind 4 jaar is) én heeft de school als voorrangsschool³;
3. De ouder van het kind heeft op de school een dienstverband voor onbepaalde tijd;
4. Het kind heeft de school als voorrangsschool.

Toelichting: De bijzondere voorrang van de voorrangscriteria 1,2 en 3 gelden uitsluitend voor de school waar het kind wordt aangemeld (de eerste voorkeurschool).

1.4. Voorrangsscholen

Op basis van het officiële woonadres van een kind heeft elk kind op de acht dichtstbijzijnde basisscholen voorrang. Daarnaast heeft een kind ongeacht het woonadres voorrang wanneer het voldoet aan specifieke toelatingseisen. Het gaat hier op gbs Veerkracht, Cheider, Rosj Pina, Morgenster en Crescendo.

Jaarlijks stelt het BBO in juni het scholenbestand vast dat geldt voor de aanmeldingen in het daaropvolgende schooljaar. In juni 2015 heeft het BBO het scholenbestand vastgesteld voor de kinderen die in schooljaar 2016-2017 voor het eerst naar de basisschool gaan; in juni 2016 voor de kinderen die in het schooljaar 2017-2018 naar de basisschool gaan.

¹ Dit betreft vooral scholen in Zuid/Centrum, een enkele school in Noord en West.

² Uitgewerkt in: Programma van Eisen Webbased programma Stedelijk Toelatingsbeleid 21 augustus 2014.

³ Formeel erkende IKC's volgens de definiëring van het toelatingsbeleid zijn voor schooljaar 2016-2017: NoordRijk, Zeven Zeeën, Laterna Magica, Vijf Sterren, Montessori Kind Centrum Zeeburgereiland, Montessori Kind Centrum de Amstel, Kindercampus Zuidas, Kleine Reus, Buikslotermeerschool, de Springplank, Cosmicus-Impuls, De Toekomst, Joop Westerweel en de Zeeheld.

Aan de hand van coördinaten per school worden op basis van de loopafstand tussen het woonadres van een kind en de scholen, de voorrangsscholen bepaald (aangeleverd door OIS). Hierbij wordt gebruik gemaakt van de berekeningen van Google-Maps-API.⁴ De volgende coördinaten worden gebruikt: Voor het woonadres wordt het coördinaat van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) gebruikt. Voor de schoollocatie wordt het coördinaat van de plek waar de openbare weg eindigt en overgaat in het schoolplein gebruikt.

1.5. Bijzondere voorrang

Daarnaast kan het voorkomen dat op grond van een bestuursbesluit een plaatsgarantie wordt afgegeven. Dit kan van toepassing zijn in de volgende gevallen:

1. Bij een individueel geval kan een beroep gedaan worden op de toepassing van de hardheidsclausule⁵;
2. Bij een formeel erkend ouderinitiatief, ook wel groepsaanmelding genoemd, geldt de toepassing van de hardheidsclausule voor de hele groep.⁶

Als gevolg van de overgang naar het gezamenlijke toelatingsbeleid kan het voorkomen dat kinderen een plaatsgarantie hebben, doordat zij in het verleden een schriftelijke toezegging voor een plaats van een school hebben gekregen. Deze vorm van plaatsgarantie wordt *uitsluitend* toegestaan voor de instroom van de kinderen voor *periode 1 van schooljaar 2015-2016* (kinderen geboren tussen 1 juli en 31 december 2011).

1.6. Uitvoering van de plaatsing

Bij de plaatsing spelen datum van aanmelding *binnen de aanmeldperiode* en de verhouding meisjes-jongens in de groepen geen rol. Bij de plaatsing per school komen eerst de aangemelde kinderen aan bod die voldoen aan de voorrangscriteria, daarna de kinderen zonder voorrang. In par.2 wordt dit nader toegelicht.

Meerlingen worden bij de plaatsing op een school als een eenling behandeld. Zij hebben een gelijke kans om een plaats te krijgen, ook als de school nog maar één plaats heeft.

Toelichting: Een twee-/ of meerling wordt altijd samen geplaatst, ook wanneer er nog één plaats beschikbaar is. In dat geval is de school verplicht voor het andere kind(eren) van de meerling een plaats te maken.

Wanneer ouders de meerling op verschillende scholen aanmelden, geldt dit uiteraard niet; in dat geval kunnen ouders na de plaatsing van één van de kinderen achteraf geen beroep doen op de plaatsgarantie o.b.v. broertje/zusje.

⁴ Schoolwijzer-Amsterdam: op deze website van de gemeente Amsterdam krijgen ouders door het invoeren van postcode, huisnummer en de geboortedatum hun 8 voorrangsscholen in volgorde van afstand te zien.

⁵ In zeer uitzonderlijke gevallen (gebaseerd op ernstige persoonlijke omstandigheden) kan een ouder bij het bestuur van de betreffende school een beroep doen op de hardheidsclausule. Het bestuur beslist en informeert de projectleiding. Deze registreert het betreffende kind als 'geplaatst'. In de rapportage van de plaatsing wordt hierover verantwoording afgelegd.

⁶ Onder een groepsaanmelding of ouderinitiatief wordt verstaan: een aanmelding van een groep kinderen op de eerste voorkeurschool, waarbij de groep een minimale omvang heeft van zes kinderen die allen de school als voorrangsschool hebben en in hetzelfde schooljaar instromen. Voorwaarde voor de erkenning hiervan is dat de school hierdoor qua samenstelling een betere afspiegeling van de buurt blijft of wordt. Het betreffende bestuur neemt een voorgenomen besluit en legt dit onderbouwd besluit ter toetsing voor aan een commissie uit het BBO (niet zijnde het bestuur van de aanvraag). Na uitspraak van de toetsingscommissie neemt bestuur een definitief besluit. In de rapportage van de plaatsing wordt hierover verantwoording afgelegd.

2. Plaatsingsprocedure globaal

2.1. De uitvoering van de plaatsing verloopt in volgorde in de volgende stappen:

- **Ronde I:** (voorrangsrunde) plaatsing (voor zover mogelijk) van alle kinderen op een school van zo hoog mogelijke voorkeur waarop zij **voorrang** hebben.
- **Ronde II:** (niet-voorrangsrunde) plaatsing (voor zover mogelijk) van alle **Amsterdamse** kinderen op een school van zo hoog mogelijke voorkeur waarop zij **geen voorrang** hebben.
- **Ronde III:** plaatsing (voor zover mogelijk) van kinderen van **buiten Amsterdam** op een school van zo hoog mogelijke voorkeur waarop zij **geen voorrang** hebben (nader uitgewerkt hoofdstuk 3).

Het kan voorkomen dat een kind op sommige van zijn voorkeursscholen in ronde I aan bod komt en tevens op andere scholen in ronde II of III.

Binnen elke ronde zijn er 10 'subronden', nl. één voor elke voorkeur van 1 t/m 10.

Binnen elke subronde worden alle scholen afgelopen (voor zover zij nog plek hebben) in **willekeurige** volgorde.

2.2. De aanmeldingen zijn op het meest globale niveau in vier categorieën te onderscheiden:

1. **G - Garantie.** Deze kinderen worden altijd geplaatst. Dit zijn altijd de kinderen waarvan een ouder broertje of zusje op dezelfde school zit op het moment dat het aangemelde kind vier jaar is. Daarnaast betreft het de kinderen met een formele erkenning voor de toepassing van de hardheidsclausule (individuele geval, groepsaanmelding, toezegging uit het verleden zie onder 1.5.).
2. **V - Voorrang.** Dit zijn in opgegeven volgorde:
 - a. Kinderen waarvoor de school een voorrangsschool is en in bezit zijn van een VVE-ja-indicatie en tenminste 8 maanden 4 dagdelen naar de bijbehorende voorschool gaan of op het IKC zitten;
 - b. Kinderen waarvan de ouder een dienstverband voor onbepaalde tijd op de school heeft;
 - c. Overige kinderen waarvoor de school een voorrangsschool is.
3. **W - Wachtgroepen.** Dit zijn Amsterdamse kinderen die geen garantie of voorrang hebben.
4. **X - Extra-wachtgroepen.** Kinderen van buiten Amsterdam zonder garantie of voorrang.

Deze categorieën komen achtereenvolgens aan de beurt in drie ronden. Garantie- en voorrangskinderen zitten samen in de eerste ronde, omdat ze elkaar niet in de weg zitten.

Wat is een 'voorrangskind'?

Een kind is meestal niet categorisch 'voorrangskind' of 'wachtkind' doordat ouders een mix van voorrangs- en niet-voorrangsscholen op hun voorkeurslijstje opgeven.

Het kan gebeuren dat een kind tijdens ronde I op zijn 2e t/m 10e voorkeur is geplaatst, terwijl het in ronde II of III op een hogere voorkeur (waarop het geen voorrang heeft) terecht komt. De plaatsing op de lagere positie (ronde I) vervalt dan, omdat een plaats op een hogere voorkeur altijd voorgaat. Vervolgens zal een eerder afgewezen kind nog tijdens de plaatsingsronde instromen op de leeggekomen plaats.

2.3. Bijzonderheden voor schooljaar 2016-2017 en 2017-2018

De eerder beschreven voorrangscategorieën worden gehanteerd door 185 van de 210 deelnemende scholen. Op een aantal scholen is het anders geregeld:

Plaatsgarantie

- 21 scholen in Zuidoost geven alle kinderen op de school van aanmelding een plaatsgarantie, ongeacht waar ze wonen en op welke positie ze de school in hun voorkeurslijst hebben staan;⁷
- 1 school in Driemond geeft plaatsgarantie aan alle kinderen die in Driemond wonen, ook hier weer ongeacht de positie op de voorkeurslijst.⁸
- Tenslotte kan het voorkomen dat kinderen een plaatsgarantie hebben op grond van een bestuursbesluit, zoals hiervoor par. 1.5. beschreven is.

Bijzondere toelatingseisen

- 5 bijzondere scholen hebben speciale toelatingseisen. Bij twee daarvan levert voldoen aan de eisen ook meteen een plaatsgarantie op; bij de drie andere niet.⁹

Grensscholen

Een school die dichtbij de gemeentegrens gevestigd is, kan een voorranggebied hebben dat over de gemeentegrens heen reikt. Voor zo'n school, is het voorranggebied buiten de gemeentegrens als volgt gedefinieerd: de gemiddelde minimale afstand - tussen adres en school - tot de achtste school, in het stadsdeel van de grensschool. De afstand voor kinderen in en wonend buiten Amsterdam is daarmee gelijk. Voor kinderen die in de randgemeente in dit voorranggebied van de school wonen, is deze school een voorrangsschool en gelden dezelfde voorrangsregels als voor de Amsterdamse kinderen.

Bij de plaatsing geldt voor hen de algemene regel 'wonen in het voorranggebied geeft voorrang'. Zij komen dus bij ronde I voor een plaats in aanmerking. Op de overige scholen vallen ze in de categorie 'wonen buiten Amsterdam zonder voorrang'.

Kleine afwijking in plaatsingsvolgorde bij Europaschool voor schooljaar 2017-2018

Bij de plaatsingen voor schooljaar 2017-2018 hanteert de Europaschool een iets andere werkwijze dan hierboven beschreven. Net als bij de andere scholen in Amsterdam worden eerst de 1^e voorkeurskinderen met voorrang geplaatst. Als er daarna nog plekken over zijn, komen – in afwijking van de werkwijze bij de andere scholen – eerst de kinderen in aanmerking waarvoor de Europaschool wel de 1ste voorkeur is, maar geen voorrangsschool is.

Als er daarna nog plaatsen over zijn, is de werkwijze weer gelijk als in de rest van de stad d.w.z. eerst komen in volgorde van opgegeven voorkeur de kinderen met voorrang in aanmerking en daarna de kinderen zonder voorrang.

⁷ Het betreft alle basisscholen in Zuidoost van Sirius en van Bijzonderwijs t.w. De Achthoek, De Blauwe Lijn, De Brink, Holendrechtsschool, 16de montessorischolen Gaasperdam, Nellestein, Rozemarn, De Tamboerijn, De Ster, Bijlmerhorst, De Schakel, Wereldwijs, Bijlmerdrie, Klaverblad, Knotwilg, Mobiel, Reigersbos Mobiel, Onze Wereld, Samenspel Geerdinkhof en Kantershof, Polsstok.

⁸ Het betreft: Cornelis Jetses.

⁹ Het betreft: Cheider, Rosj Pina, Crescendo, Morgenster, gbs Veerkracht.

3. Plaatsingsprocedure uitgewerkt

Ronde I: Plaatsing alle kinderen met voorrang

Kinderen die voldoen aan de voorrangscriteria komen als eerste in aanmerking voor een plaats.

A. De plaatsing op de school van aanmelding (de eerste voorkeurschool)

- Eerst worden alle kinderen met een ouder broertje of zusje op de school geplaatst (hiervoor geldt een plaatsgarantie, ongeacht het aantal beschikbare kindplaatsen).
- Vervolgens:
 - a. Als er meer plaatsen dan aanmeldingen zijn, worden alle (overig) aangemelde kinderen die voldoen aan de voorrangscriteria op de school van hun eerste voorkeur geplaatst; de resterende plaatsen zijn beschikbaar voor kinderen die deze school hebben opgegeven als tweede (derde, enz.) voorkeur én voldoen aan een voorrangscriterium;
 - b. Als er minder plaatsen dan aanmeldingen zijn, worden de beschikbare plaatsen toegekend in volgorde van de voorrangscriteria waaraan de aanmeldingen voldoen. Zijn voor een groep kinderen met gelijke voorrang niet voldoende plaatsen meer beschikbaar, dan wordt onder die groep geloot.

B. De plaatsing van de uitgelote kinderen met voorrang op 2de t/m 10de voorkeurschool

- Vervolgens worden uitgelote kinderen met voorrang zoveel mogelijk geplaatst op de tweede voorkeurschool, of na uitloten op de derde voorkeurschool, enz. waarvoor zij voldoen aan de voorrangscriteria.
- De procedures (a en b) worden herhaald op de scholen waar nog plaatsen beschikbaar zijn.

Ronde II: Plaatsing kinderen zonder voorrang wonend in Amsterdam

Kinderen die niet voldoen aan de voorrangscriteria komen daarna aan bod in volgorde van de opgegeven voorkeuren op de scholen die plaatsen beschikbaar hebben. Te beginnen bij alle eerste voorkeuren per school, daarna alle tweede voorkeuren, enz.

Ronde III: Plaatsing alle kinderen zonder voorrang wonend buiten Amsterdam

Kinderen die buiten Amsterdam wonen en niet voldoen aan de voorrangscriteria komen vervolgens aan bod in volgorde van de opgegeven voorkeuren op de scholen die plaatsen beschikbaar hebben. Te beginnen bij alle eerste voorkeuren per school, daarna alle tweede voorkeuren, enz.

Nadere toelichting:

Binnen elke Ronde worden de voorkeuren 1 t/m 10 in volgorde afgewerkt. Dat levert het volgende algemene plaatje op:

Ronde I <i>Garantie + voorrang</i>	Ronde II <i>Overigen Amsterdam</i>	Ronde III <i>Overigen elders</i>
1 ^e voorkeuren	1 ^e voorkeuren	1 ^e voorkeuren
2 ^e voorkeuren	2 ^e voorkeuren	2 ^e voorkeuren
3 ^e voorkeuren	3 ^e voorkeuren	3 ^e voorkeuren
...
...
...
10 ^e voorkeuren	10 ^e voorkeuren	10 ^e voorkeuren

Binnen elk van de 3 x 10 vakken (niet allemaal afgebeeld) waarin staat "1^e voorkeuren", "2^e voorkeuren" e.d. wordt van alle scholen bekeken of ze nog plaats hebben en zo ja, wie daar geplaatst kunnen worden.

Uitvergroot ziet zo'n vak er dus zó uit:

School 1	School 2	School 3	School 4	School 211
----------	----------	----------	----------	--------	------------

Betreft het een vak in de kolom – ronde I – en gaat het hier bijvoorbeeld om de derde voorkeuren, dan wordt per school gekeken:

- Of er leerlingen met *plaatsgarantie* zijn die deze school als 3^e keus hebben opgegeven; die worden altijd geplaatst.¹⁰
- Of er leerlingen met *voorrang* zijn die deze school als 3^e keus hebben opgegeven; die worden bij voldoende plek allemaal geplaatst.

Bij plaatstekort komen de kinderen aanbod in volgorde van de voorrangscategorieën (dus kinderen met VVE-indicatie en op IKC; daarna kinderen van medewerkers; daarna kinderen wonen in het voorraingsgebied). Hierbij wordt zo nodig geloot als een categorie niet in haar geheel geplaatst kan worden.

In ronde II wordt bij elke positie (1 t/m 10) gekeken of er ongeplaatste kinderen *zonder voorrang op de betrokken school*, maar wel wonend in Amsterdam, deze school op positie *n* (bijvoorbeeld 3) in het voorkeurslijstje hebben staan.

In ronde III gebeurt hetzelfde, maar dan voor kinderen buiten Amsterdam.

Het effect van deze methodiek is dat kinderen met voorrang op een bepaalde school altijd kunnen instromen vóórdát de kinderen zonder voorrang een kans krijgen – ook al hebben de ouders van het voorrangskind de school als 10^e keuze en de ouders van het niet-voorrangskind de school als 1^e keuze.

(Buurt)voorrang prevaleert dus boven de motivatie van de ouders om een school hoog op de voorkeurslijst te zetten.

Evenzo hebben Amsterdamse kinderen-zonder-voorrang een absolute voorrang op niet-Amsterdamse kinderen-zonder-voorrang.

Bostonalgoritme

De gekozen plaatsingsmethode in het toelatingsbeleid komt grotendeels overeen met het *Bostonalgoritme*. Voor de werkwijze van de plaatsing verwijzen we naar par. 2 en 3.

De effecten van deze werkwijze zijn:

- Het aantal plaatsingen op de eerste voorkeur wordt gemaximaliseerd.
- Onder de afvallers wordt het aantal plaatsingen op de tweede voorkeur gemaximaliseerd – uiteraard voor de nog beschikbare plaatsen. Dit herhaalt zich voor alle overige voorkeuren.

Het maximaal plaatsen op de hoogst mogelijk voorkeur is een groot voordeel van het Bostonalgoritme. Het in volgorde afwerken van de 1^e t/m de 10^e voorkeur maximaliseert het aantal plaatsingen op de 1^e voorkeur. Onder de kinderen die niet op de 1^e voorkeur terecht kunnen, wordt het aantal plaatsingen op de 2^e voorkeur gemaximaliseerd, enzovoort. Het Bostonalgoritme wordt overigens niet in zijn zuivere vorm gebruikt, maar drie keer achter elkaar, telkens voor een groep met lagere voorrang of prioriteit. We zouden dit *getrapt Boston* kunnen noemen.

Een nadeel van deze methodiek is dat het niet altijd verstandig is om de werkelijke voorkeur op één te zetten. Dit geldt in het geval er op een school aanzienlijke overaanmelding is. Daardoor is de kans op uitloting groot, zeker als men er geen voorrang heeft. Omdat, na uitloting, de volgende school of scholen op de voorkeurslijst van de ouders misschien ook al zijn vol geraakt, bestaat de kans dat men in één keer 'doortuimelt' naar een lage voorkeur.

¹⁰ Het betreft hier uitsluitend de 21 scholen met een plaatsgarantie.

In zo'n situatie kan het voordelig zijn om de school van tweede of derde voorkeur boven aan de lijst te zetten, zeker als men daar wel voorrang heeft en/of die school minder overaanmelding heeft. Dit wordt *strategisch kiezen* genoemd. De neiging om strategisch te kiezen zal toenemen naarmate er meer dichtbij elkaar gelegen scholen met overaanmelding zijn.

Bij de aanvang van het beleid is ingeschat op circa 25% van de basisscholen loting noodzakelijk is. Uit de afgelopen plaatsingen in het eerste jaar van het toelatingsbeleid is gebleken dat dit percentage aanzienlijk lager ligt. Mede daardoor is het aannemelijk dat ouders in beperkte mate strategisch zullen kiezen. Hetgeen ook uit de eerste ouderenquête van OIS blijkt.

Uit de uitgevoerde plaatsingen in het eerste jaar blijkt dat het fenomeen van 'doortuimelen' zich niet heeft voorgedaan. Er is sprake van een mooie aflopende lijn. Het stedelijk gemiddelde is 60% dat na uitloten op de 2de of 3de voorkeur is geplaatst.

In het gekozen algoritme, *DA* oftewel *Deferred Acceptance* (uitgestelde aanvaarding) dat m.i.v. 2015 in het Amsterdamse voortgezet onderwijs wordt gebruikt, heeft strategisch kiezen geen zin. Tegenover het voordeel van dit strategievrije algoritme staat het nadeel van minder goede resultaten. De strategievrijheid kan namelijk alleen verkregen worden als kinderen die een school op een lagere plek hebben staan, op voet van gelijkheid kunnen meedingen met kinderen die dezelfde school hoog op het lijstje hebben staan. Hierdoor worden kinderen vaker van hun eerste of tweede voorkeur verdrongen en komen ze gemiddeld op een lagere opgegeven voorkeurschool terecht dan bij Boston.

De situatie in het basisonderwijs is anders dan die in het voortgezet onderwijs. Op grond van de beschikbare kindplekken, aantallen kinderen en aantal scholen met overaanmelding, is geconcludeerd dat de voordelen van Boston in het basisonderwijs groter zijn dan de nadelen.

Leidend in het basisonderwijs is de keuze van de besturen dat zoveel mogelijk kinderen op een basisschool van eerste keuze, dan wel op de hoogst mogelijke voorkeurschool, moeten komen.